

A gyermekjóléti alapellátás aktuális kérdései

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

dr. Andráczi-Tóth Veronika
főosztályvezető

Óvodai és iskolai szociális segítség

2015

- lehetőség a gyermekjóléti szolgálat keretein belül az iskolai szociális munka

2017-

- EFOP 3.2.9. – modell program
- 53 helyszínen

2019

2017.

- Jogszabályi megalapozás, hazai finanszírozás megteremtése

2018. I.

- Szakmai ajánlás az óvodai iskolai szociális segítség tevékenység bevezetéséhez és a bevezetésre való felkészülés

2018.

09. 01.

- Országos bevezetés hazai finanszírozással (évi 5,6 Mrd Ft)

2019

- Központi oktatási program készítése
- Szakmai ajánlások készítése (Az Oktatási Hivatal ajánlásai elkészültek!)
- Elektronikus nyilvántartás kialakítása
- Köznevelési jogszabályok módosítása

Az óvodai és iskolai szociális segítők kötelező képzése

- 81/2004.(IX.18.)ESzCsM rendelet kibővült az óvodai és iskolai szociális segítő munkakörrel
- A képzés kötelező óraszám **90 óra**, ebből 27 óra elmélet, és 63 óra gyakorlat.
- Szociális felsőfokú szakképesítéssel nem rendelkező személyeknek **további 30 óra** kiegészítő képzés szükséges. (Felsőfokú szociális szakképzettség: általános szociális munkás, szociális munkás, okleveles szociális munkás, okleveles egészségügyi szociális munkás, szociális szervező, szociálpolitikus, okleveles szociálpolitikus, okleveles szociálpedagógus, szociálpedagógus)
- A foglalkoztatás kezdő időpontjától számított **2 éven** belül kell a kötelező képzést elvégezni
- **Felmentést** kap, aki iskolai szociális munka szakirányú végzettséggel rendelkezik.

A képzés pilot program keretében az EFOP-3.8.2-16 „Szociális humán erőforrás fejlesztés” uniós finanszírozású projekt keretében indul, a tervek szerint a következő felsőoktatási intézményekben:

- Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
- Eszterházy Károly Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
- Gál Ferenc Főiskola Egészség- és Szociális Tudományi Kar
- Kodolányi János Egyetem
- Nyíregyházi Egyetem
- Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola
- Apor Vilmos Egyetem
- Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézeteként

Szakmai ajánlások

- Szakmai ajánlás szociális segítő tevékenység bevezetéséhez – SZÁP – <https://www.szocialisportal.hu>
- Köznevelési ágazat útmutatói:
 - Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlához az óvodában
 - Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlához az iskolában
 - Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlához a kollégiumban
 - OH főoldalán: <https://www.oktatas.hu/>
 - Az EFOP 1.9.4. projektoldalon is:
https://www.oktatas.hu/kozneveles/projektek/efop194/projekthirek/efop194_lezarult
- Szakmai ajánlás az óvodai és iskola szociális segítséghez – EFOP 1.9.4. – Előkészítés alatt, várhatóan 2019. december 31-ig elkészül!

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység elektronizálása

A tervek szerint **2020. január 1-től** kerül bevezetésre
Adatszolgáltató:

- az óvodai és iskolai szociális segítő
- vagy az adatszolgáltató koordinátor (pl. helyettesítés)

Jelentés:

- egyéni tevékenység jelentése – KENYSZI törzsadattal indít, TAJ alapon kell vezetni
- egyéni-egyszeri, csoportos, közösségi – statisztikai célú tevékenység nyilvántartás

Szakemberek felkészítése

- Felhasználói kézikönyv
- Képzések: 2019. november – december

Köznevelési jogszabályok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

25. § (6) A nevelési-oktatási intézményben nyújtott szociális szolgáltatás során eljáró óvodai és iskolai szociális segítő a gyermekkel, tanulóval közvetlenül foglalkozik, **az egyéni szociális szolgáltatások megvalósításának ideje alatt a gyermek, tanuló felügyeletéről maga gondoskodik.** (hatályos: 2019. VII. 26-tól)

Humánerőforrás

	2018. szeptember 1.	2019. január 15.	2019. szeptember 15.
Összes járás száma	197	197	188
Álláshelyek száma	1483	1483	1445
Járások száma, ahol betöltöttek legalább egy álláshelyet	147	180	181
Járások száma, ahol nem töltöttek be egy álláshelyet sem	50	17	7
Betöltött álláshely	465 (31 %)	821 (55 %)	1032 (71%)
Szakképzettek száma	385 (82 %)	670 (81 %)	865 (83%)

Hova jutottunk egy év alatt?

- Bizalom a köznevelési intézmény részéről a veszélyeztetettség megítélése, a jelzőrendszer működtetése kapcsán.
- Felismerik a köznevelési intézmények a segítők jelenlétében rejlő lehetőséget, egyre többször megfogalmazzák igényeket, amelyben a segítő munkáját kérik.
- Az Együttműködési megállapodások $\frac{3}{4}$ -e lett megkötve eddig.
- A szükséglet felmérések megtörténtek.
- Kialakult a rendszeresített ügyeleti idő, amikor elérheti a szülő, a szakember a segítőt.
- Kialakul/t egy szolgáltatási paletta, amelyből a köznevelési intézmény tud.

Szociális diagnózis

2015

- Adatlap és útmutató kidolgozása

2016

- Speciális közfoglalkoztatási program

2017

- EFOP – 1.9.4. Szociális diagnózis pilot program

2018

- Kötelező feladat
- Jogszabályi háttér, hazai költségvetési forrás megteremtése

2019

- Értékelő adatlap elektronizálása
- Központi oktatási program elkészítése
- Szakmai műhelyek, GYÍK, Szakmai ajánlás készítés

Szakmai műhelyek

- 2019. május-június: időügyi szakmai műhelysorozat régiónként

- A Hálózat segítségével problémák és javaslatok gyűjtése

Gyakran ismételt kérdések

- 2019. július-szeptember: megyei szociális diagnózis szakmai workshopok (25 helyszínen)

- Szakmai ajánlás a szociális diagnózis felvételéhez (előkészítés alatt, várhatóan 2019. december 31-ig megjelenik)

- Újabb szakmai műhelysorozat a szolgálatok bevonásával a tervek szerint még az idei évben

A szociális diagnózis haszna - előnyök

A jó diagnózis hasznos

- az igénybevevőknek,
- a család- és gyermekjóléti szolgálatnak,
- a család- és gyermekjóléti központnak,
- a diagnózisban érintett többi szolgáltatónak,
- az ellátórendszer egészének.

Előnyök az igénybevevő szempontjából

- Komplex problémafeltárás, teljes helyzetkép
- Az igénybevevő szűkebb és tágabb környezetében lévő szükségletek és erőforrások kölcsönhatásainak feltárása
- Összehangolt szolgáltatás
- Azonnali visszacsatolás a szolgáltatások köréről
- Független segítség

Előnyök a Szolgálat szempontjából

- Rendszerszemléletű megközelítés – nem kizárólag az aktuális problémára reagál
- Célirányos szolgáltatások – a folyamat elején feltárja a háttérben húzódó problémakört
- Szakmai munka alapjai – a feltérképezett adatkör sorvezetőként szolgálhat
- Valódi együttműködés – rendszeres, személyes kapcsolat, partnerség
- Információs bázis, tudásmegosztás – felvételi esetmenedzser szolgáltatási térképe
- Önreflexió – visszajelzés a problémafeltárással/kezeléssel kapcsolatban

Előnyök a Központ szempontjából

- Szolgáltatási hiányok beazonosítása – tervezhető szolgáltatásfejlesztés
- Járás problématípusainak, ellátórendszerének feltérképezése – kimutatható szükségletkör
- Strukturált kérdéssor – az adattartalom szakmai sorvezetőként szolgálhat
- Humánerőforrás fejlesztés – mennyiségi és minőségi fejlődés
- Kapcsolatrendszer erősítése, valódi együttműködés – élő kapcsolati háló kialakítása
- Információs bázis, tudásmegosztás – szolgáltatási térkép elkészítése, frissítése
- Önreflexió – folyamatos fejlődés

Előnyök más szolgáltatók szempontjából

- Információ – előzetes egyeztetés beépülése a folyamatba
 - Előkészítheti a szolgáltatásnyújtást
 - Dinamikus, célirányos szakmai munka
 - Gyorsabb reagálás a szükségletekre
 - Közös szakmai nyelv kialakítása
 - Kapcsolatrendszer erősítése, valódi együttműködés – szakmai kapcsolat folyamatos működtetése
 - Információs bázis, tudásmegosztás – felvételi esetmenedzser kapcsolatrendszere
- problémakörök
előzetes
feltárása

A szociális diagnózis haszna az ágazatirányítás szempontjából

- Hiányzó szolgáltatások számszerűsítése
 - Új szolgáltatások létrehozása, fejlesztés
 - Meglévő kapacitáshiányok megmutatása
 - Költségvetés hatékony elosztása
 - Országos problématerkép
 - Továbbképzési input – fejlesztésre szoruló tématerületek megjelenése
- Szolgáltatás tervezés

Megjelent a SZÁP-on:

- Gyakran ismételt kérdések (2019. 08. 28.)
- A felülvizsgált Szociális diagnózis adatlap (2019. 09. 09.)
- A módosított Esetnapló (2019. 09. 09.)
- A Szociális diagnózist készítő esetmenedzser képzés Oktatási programja (2019. 10. 04.)
- Meghirdetésre került a Szociális diagnózist készítő esetmenedzser képzés 2020. januárjára (2019. 10. 04.)

SzGyF – Képzési Főosztály, Képzésszervezési Osztály

Ügyintéző: Boross Sándor

Telefonszám: 06-70-505-6184

E-mail: boross.sandor@szgyf.gov.hu

Készülő szakmai ajánlások

- Szakmai ajánlás – Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgáltatást működtetőknek (közzétéve: 2019. 03. 01.)
- Útmutató a konfliktuskezelési eljárások lehetőségeiben családsegítőknek és esetmenedzsereknek
- Kórházi szociális munka
- Utcai (lakótelepi) szociális munka
- Szociális diagnózis készítését támogató szakmai ajánlás
- Szakmai ajánlás az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységhez
- Eszköztár – jó gyakorlatok gyűjteménye: prevenciós tevékenységek

**Kérem további szíves közreműködésüket
a feladat megvalósításához.**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

**dr. Andráczi-Tóth Veronika
főosztályvezető**

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya
1054 Budapest, Báthory utca 10. III. 301.
Telefon: +36 1 7952183**

E-mail: veronika.andraczi-toth@emmi.gov.hu